

Trafik, saa er det vel ganske rigtigt; men det kan ogsaa kun skee ved at give flere Penge ud i et Nu og i et meget for stort Maal. Det, der skal bringe til at anlægge disse Jernbaner, maa være ganske andre Betragtninger end den at faae den sjællandske Jernbane til at rendere; thi det kan ikke nytte Staten, at der i Jylland og Fyen o. s. v. gives 200,000 Rd. aarlig ud for Jernbaner, for ikke at give 60,000 Rd. paa Sjælland. Af det Hensyn altsaa at tænke paa Jernbaner troer jeg ikke er rigtigt; der er ganske andre Hensyn, der i den Sag kunne komme i Betragtning, men de ligge ikke for, og jeg skal ikke her berøre dem.

Den ærede Rigsdagsmand (Klee), som søgte at frembringe Forhaabninger for den sjællandske Jernbane, henvendte sig til statistiske Opgivelser og sagde, om jeg hørte ret, at paa langt gjennemløbende engelske Jernbaner var Antallet af transporterede Personer saa og saa stort, og dette divideret med Antallet af Milene gav det Resultat, at den største Deel af disse Personer befordredes mindre end 2 Mil (Klee: 3 Gjennemsnit  $2\frac{1}{2}$  Mil!). Altsaa over 2 Mil; men den ærede Rigsdagsmand maa saa neppe have lagt Mærke til, hvad Gjennemsnitsberegningen her betyder. Ved enhver stor By, ved ethvert Centrum for en tæt sammensluttet Befolkning, bevæger der sig altid en stor Mængde Personer paa en i Forhold til Byens Størrelse bestemt Straale eller Omkreds, der afgiver et stort Antal af Personer til meget korte Stationer; men det er disse enkelte korte Gænder i Nærheden af de store Byer, som bære den hele øvrige Bane, hvor der ikke findes Steder, hvor Stationerne ligge saa nær ved hinanden. Det er deri, Feilregningen ligger; det er den store Fare ved Statistiken, at man regner og seer ikke Noget; men man gjør bedre i at see og ikke regne. Men, naar man seer paa de engelske Jernbanefort, saa seer man, at de ikke have korte Stationer af denne Art for den egentlige Personfrekvens, de have kun nogenlunde korte Stationer for en Varetransport, der hænger sammen med et større Indland af industriel Natur. Dersom den ærede Rigsdagsmand vil i Egen af

Slagelse og Ringsted anlægge en Fabrikby som Leeds, saa skulle vi ogsaa have korte Stationer der; men, saalænge der paa Veien fra Kjøbenhavn til Korsør kun fores Hvede, Byg og Havre og nogle saa Roer, saa er det Underlag fuldkommen faldt, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand grunder sin Calcul, og det maae vi vel vogte os for. Vi staae her paa en Jordbund, som kun er i en ufuldkommen Udviklingsstilstand ligeoverfor de Lande, som vi ville sammenligne os med; ved Siden deraf staae vi med Foden paa en D, der kun er 14 Mil i Gjennemsnit fra den ene Ende til den anden, rigeligt forsynet med Skibshavne, hvorfra den naturlige Udførsel er paa Skibe, Dampskibe etc. Paa denne D tør vi ikke anvende alle hine Forhold, og allermindst bør vi gjøre det, naar vi anvende dem urigtigt. Jeg vil derfor raade det ærede Thing til med Hensyn til Jernbanesagen ikke at gjøre sig store Forhaabninger og ikke give noget som helst Bøtum, der kunde drive Regjeringen ind paa en mere speculativ Retning i Jernbanesagen, end den er med Hensyn til en Jernbane fra Aarhus til Holstebro, — nei, ikke engang saa godt, men til, jeg veed ikke hvilken lille Vig ved Liimfjorden.

Jeg glemmer over Jernbanen Veiene, og de ere dog i Grunden ligesaa nødvendige. Der er et Spørgsmaal, som ikke strengt taget ligger for til Bøtering, men som foreligger i det Hele taget ved den Behandling, som Lovene angaaende Veivæsenet snart maae komme til at blive undergivne, da de nu bestaaende Love til en vis Grad ere udtømte. Derved at vi anlægge Jernbaner, at vi i det Hele udvikle vort Veisystem og vore Transportmidler, tildeels ved Statens Indvirkning, bliver det nødvendigt at sørge for gode Tilstrømningsveie til disse Jernbaner, til nye Havneanlæg etc. etc. Hidtil dags skete disse Tilstrømninger kun paa Veie, som vedligeholdtes som mindre Landeveie. Jeg holder mig overbevist om, at der mere og mere maa komme frem i Landet Strækninger af disse mindre Landeveie, som ikke billigt vil kunne kræves saa fuldstændigt vedligeholdte, som man kunde ønske det, af Amterne alene. Jeg vilde derfor meget ønske, at Regjeringen vilde tage under Overveielse, om